

Ett sammanhållet svenskt flygplatssystem

Svenska regionala flygplatser

34 Medlemsflygplatser

Flyget bidrar till tillgänglighet för Sverige.

Sverige är beroende av fungerande transporter i hela landet.

Ett välutvecklat, tillförlitligt och hållbart transportsystem, där olika trafikslag samverkar effektivt, bidrar till ett ökat välbefinnande och högre livskvalitet för hela Sverige.

Tillgängligheten möjliggör ekonomisk utveckling, jobbskapande och bostadsförsörjning.

Det handlar också om mänskliga möten och utbyte av tankar och idéer.

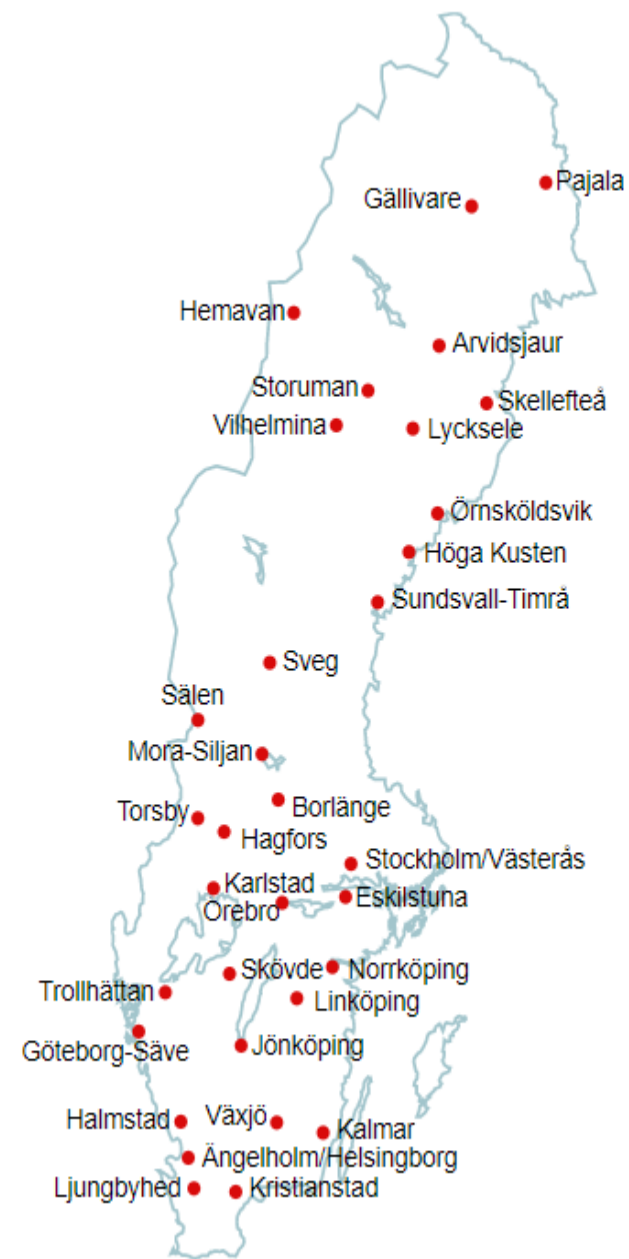
Sverige har en lång och framgångsrik industritradition med en stark kunskapsekonomi som är nära sammanflätad med den globala ekonomin genom handel med varor och tjänster, investeringar, flöde av kapital och arbetskraft mellan olika länder.

Sverige är ett avlångt land, som ligger i utkanten av Europa.

Avstånden är långa såväl inom landet som till marknader som är viktiga för svenskt näringsliv.

Både Sverige i allmänhet och Stockholmsregionen i synnerhet är beroende av väl fungerande internationella relationer och en god internationell tillgänglighet.

Utvecklingen av den fossilfria industrin i Norr- och Västerbottens län exemplifierar detta.

Sverige behöver en stark flyginfrastruktur

Sverige behöver en stark flyginfrastruktur

- Sverige är ett geografiskt stort land där tillgänglighetsaspekten är avgörande för tillväxt och utveckling i landets olika regioner samt tillika för riket som helhet.
- Den grundläggande utgångspunkten för detta förslag är att statens engagemang kring flygplatserna ska utformas så att det bidrar till transportpolitisk måluppfyllelse. För att uppnå de transportpolitiska målen krävs en samordning mellan olika trafikslag och samverkan mellan olika aktörer.
- De betydande industriella etableringarna inom landet ställer stora krav på en väl fungerande flyginfrastruktur med möjligheter till transferering samt intermodalitet med andra trafikslag. Ett transportsystem för våra invånare och företag.
- Det geopolitiska läget ställer nya krav på tillgänglighet till flyginfrastruktur för totalförsvarets behov
- Svenska regionalt och statligt strategiska flygplatser utgör en viktig samhällsfunktion för samhällsviktiga flygtransporter. Varje dag hanteras exempelvis ambulansflyg, organtransporter, brandflyg, militärtransporter och polisens helikoptrar runt om i hela landet. Denna funktion måste säkerställas.
- Svenska regionala flygplatser har via dess resenärer och ägare skapat förutsättningar för samhällsviktigt flyg i Sverige.
- På grund av ständig samhällsförändring bör en översyn av flygplatsinfrastrukturen genomföras med viss periodicitet

Miljö och hållbarhet

- Sveriges samtliga flygplatser är idag världsledande i klimatomställning. Flygplatsinfrastrukturen är i stora delar fossilfri eller nästintill fossilfri.
- Svensk flygplatsinfrastruktur tillhandahåller unika möjligheter för en snabb implementering av fossilfria lufttransporter.
- Sverige har också stora möjligheter att snabbt kommersialisera fossilfria lufttransporter på grund av avstånd samt demografi.
- Samtliga regionala och statliga strategiska flygplatser skall i enlighet med Färdplan för fossilfritt flyg ställa om sin verksamhet till fossilfri drift senast 2030.
- Staten bör skyndsamt utreda lagstiftning gällande kollektivtrafik samt luftfartsförordning för att dessa ej ska utgöra hinder för utvecklingen och introduktionen av el/vätgasflyg/eVTOL i Sverige.
- Stödformer för forskning/utveckling samt implementering av infrastruktur för exempelvis elflyg samt eVTOL bör möjliggöras samt utökas

Grundläggande förutsättningar för finansiering av svensk flyginfrastruktur

- Transportpolitisk måluppfyllelse
- Ett holistiskt perspektiv till gagn för svenska invånare, besökare och näringsliv
- Transparent system samt en nationell stödordning i enlighet med gällande statsstödsregler. Avstämt med Cirlio 2022-09-02
- Ersättning ska endast gå till underskott av flygplatsernas basverksamhet (SGEI/EU)
- Ska innehålla krav på 100% fossilfri verksamhet senast 2030
- Ska möjliggöra beredskap för samhällsviktigt flyg på samtliga flygplatser (ambulansflyg)
- Försvarens behov skall belysas samt omhändertas
- Ska uppmuntra till effektivisering samt ökad kommersiell verksamhet
- Krav på samordning med Swedavia för bland annat digitaliserade reseprocesser, säkerhet/luftfartsskydd, inköp/upphandling, miljö och klimatförbättrande åtgärder
- Krav på utökat myndighetsansvar

SOU 2007:70

- Flygplatsutredningen bör utvärdera det ställningstagande som den statliga utredningen Framtidens flygplatser Utveckling av det svenska flygplatssystemet redovisade i SOU 2007:70 om en statlig finansieringsgrad på 75% av de regionalt strategiska flygplatsernas basverksamhet vilket är i enlighet med EUs statsstödsregler.

För nationellt strategiska flygplatser bör staten garantera en ersättning som motsvarar 100 procent av det redovisade underskottet för drift av flygplatsen.

För regionalt strategiska flygplatser bör ersättningen från staten vara upp till 75 procent av det aktuella underskottet för drift av flygplatsen.

<https://www.regeringen.se/49bbb0/contentassets/1843f8129e0d4ef89feb2ee0d2378e8a/framtidens-flygplatser---utveckling-av-det-svenska-flygplatssystemet-sou-200770>

Ersättningssystem

- För Statligt ägda strategiska flygplatser bör Swedavia AB garantera finansieringen av ett eventuellt driftunderskott för drift av respektive flygplats.
- För Statligt ägda strategiska flygplatser som ej har 24 timmars öppethållande bör ersättning utgå för upprätthållande för beredskap för samhällsviktiga transporter, polis och försvarsverksamhet.
- För Regionalt ägda strategiska flygplatser bör ersättningen från staten uppgå till 75 procent av det aktuella underskottet för drift av flygplatsens basverksamhet samt beredskap för samhällsviktiga transporter vilket är i enlighet med utredningen Framtidens flygplatser SOU 2007:70.
- Försvarsmaktens behov av investeringar vid regionalt strategiska flygplatser bör finansieras via Försvarsmaktens investeringsbudget.
- Maximal årlig ersättning per flygplats föreslås initialt uppgå till **XX** miljoner kronor med därtill årlig indexuppräknig.
- Tillkommande investeringskostnader för exempelvis klimatomställning, flygsäkerhet eller luftfartsskydd som beslutas nationellt eller internationellt och som inte täcks av andra ersättningssystem bör finansieras via nationell plan.

Övriga förslag

Genom det differentierande system av flygplatsdrift som funnits i Sverige har viss sårbarhet och vissa brister identifierats inom bland annat myndighetsstyrning etc.

- Trafikverket tilldelas sektorsansvar för svensk luftfart. Detta för beslut, övervakning och kontroll av svenska flygplatsers ekonomiska redovisning, avgifter, digitalisering, reseprocesser, miljöeffektivitet samt redovisning av flygtrafik och samhällsnyttiga lufttransporter inom nationens gränser. Trafikverket får dessutom genom sektorsansvaret ett samordningsansvar för att uppnå en maximal intermodalitet mellan trafikslag.
- Swedavia uppmanas att upprätta en samordningsfunktion med Regionala strategiska flygplatser gällande exempelvis implementering av digitala reseprocesser, inköp, upphandling, flygplatsteknik, säkerhet samt luftfartsskyddsfrågor.
- Med anledning av säkerhetsläget inom Europa bör Försvarsmaktens roll och rådighet över svenska flygplatser förstärkas och tydliggöras.
- Samhällsviktigt flyg samt Försvarsmaktens behov av flygverksamhet skall undantas från gällande miljötillstånd hos statligt strategiska samt regionalt strategiska flygplatser.
- Regionala kollektivtrafikmyndigheter bör i enlighet med EU:s lagstiftning ges möjlighet till upphandling av för regionen nödvändig flygtrafik
- En översyn av gällande exempelvis kollektivtrafiklagstiftning samt luftfartsförordning bör skyndsamt påbörjas för en tidig implementering av el/vätgasflyg samt vertikalstartande flyg (eVTOL). Uppdraget att besluta om regionalt upphandlad flygtrafik bör åläggas regionala kollektivtrafikmyndigheter.
- Visit Swedens riktlinjer för turistisk verksamhet tydliggörs så att medel tillgängliggörs för marknadsföring av utrikes direktlinjer till och från regionalt strategiska flygplatser
- Swedavia bör genom sitt utökande uppdrag ges möjlighet till reviderat avkastningskrav.
- På grund av ständig samhällsförändring bör en översyn av flygplatsinfrastrukturen genomföras med viss periodicitet

Statlig infrastruktur

Infrastrukturpropositionen

Sammantaget omfattar planen 881 miljarder kronor.

Den ekonomiska ramen omfattar 799 miljarder kronor. Därutöver tillkommer 82 miljarder från trängselskatt, banavgifter och medfinansiering. De 799 miljarderna fördelas på följande sätt:

- 165 miljarder kronor till drift och underhåll av statliga järnvägar,
- 197 miljarder kronor till drift och underhåll av statliga vägar
- 437 miljarder kronor till utveckling av transportsystemet.

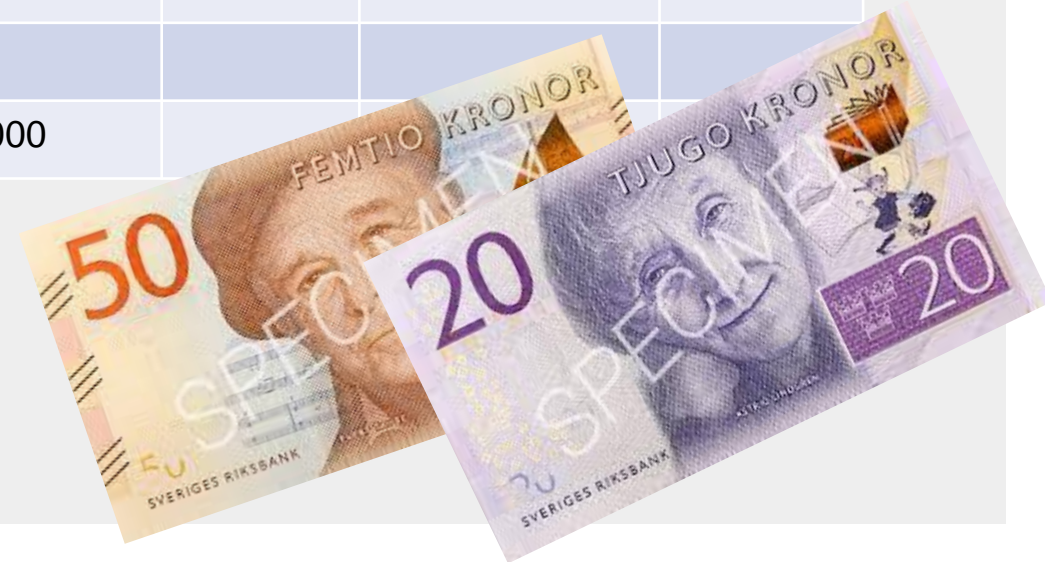
- 1,1 miljarder till flyginfrastruktur

Finansiering

Förslaget innebär inte en ökad finansiering utan en omfördelning av offentlig finansiering för en mer jämlik finansieringsmodell.

(OBS Uppskattade siffror. Ekonomisk redovisning redovisas till utredningen av Trafikverket)

	Nuvarande system		Nytt system	
Underskott basverksamhet	-550 000 000		-550 000 000	
Statlig finansiering	106 000 000	19,3%	412 000 000	75%
Kommunal finansiering	444 000 000	80,7%	138 000 000	25%
Resultat	0		0	
Befolkning 20-64 år	7 564 000			

Finansiering

Den statliga finansieringen som uppkommer genom detta förslag föreslås ske via nationell infrastrukturplan.

Ökade myndighetskostnader bör likställas med annan infrastrukturfinansiering och ske via nationell infrastrukturplan.

Tack